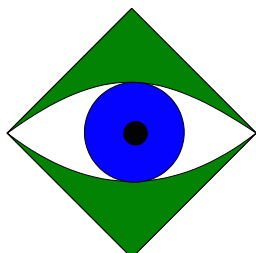

KOKOS

Měsíčník oddílu Oko

Ročník 28.

Vánoční speciální

Vyšlo: 15.12.2025

Z Archivu

Tentokrát jsem dlouho přemýšlel po kterém Vánočním zápisu za Archivu sáhnout, nakonec to vyhrál zápis překvapivě nedávný až z roku 2018. Důvodem je, že tento výlet byly první Vánoce, kdy díky Arielovu úsilí již fungovala stávající podoba oddílových Internetových stránek, která vlastně trvá dodnes. Je to tedy první Vánoční výlet s fotografiemi zveřejněnými již na novém formátu stránek. A díky tomu můžete na fotkách vidět děti, které sami znáte. Takže se pokochejte zápisem s obměněnými fotkami z tohoto ne tak dávného roku.

Vánoční výlet - 15. prosince 2018

Jako každý rok i letos jsme vyrazili před koncem roku na Vánoční výlet do Šárky. Na finálním srazu na konečné tramvaji se nás sešlo celkem dvanáct, kromě častých účastníků výletů jsme tu měli i některé méně obvyklé tváře, i když jiní zase naopak chyběli. Naši dvanáctku tedy tvořili Bizon, Hanka, Ariel, Žába, Prtě, Piškot, Míša, Mikuláš, Anička, Tomáš, Eliška a Lili.

Téma letošního výletu bylo Iluminátské a sice šlo o to, že Ilumináti vybírají,

Hanka vysvětluje hru na hromnice

který pohanský svátek nahradí oslavami narození Ježíše. Jednotlivé hry tedy byly

Prtě, Žába a Ariel představují draka Mokoše

motivovány různými pohanskými svátky.

Soutěže se tady řadily podle plynutí roku. První tak přišly na řadu Hromnice, které jsou oficiálně druhého února, tradičně je však označoval zvuk první předjarní bouřky. Tehdy bylo zvykem vzít sekeru a v oběť Perunovi ji zaseknout do země. To se přetavilo v soutěž, kdy úkolem bylo co nejdříve najít a přinést lísteček s obrázkem sekery.

Druhým svátkem pak byla oslava ukončení zimy, ta se ukázala ve dvou hrách, při první

Zapalování ohňů na Valpuržinu noc.

statečný bůh jara Jarilo porážel draka Mokoše, symbol zimy.

Druhá soutěž pak patřila vyhánění Moreny, bylo třeba se Moreně vysmát a pak utéct dříve než se stačí otočit a chytit posměváčky.

První dvě soutěže řídila Hanka, třetí Žába a pak se dostala řada na Prtě, který uvedl hru s tématem Dionýsií. O tomto svátku se mimo jiné pořádaly soutěže v dramatu a to bylo i náplní hry, skupina dětí dostala role, čas a místo

děje a musela s omezeným množstvím slov své role vyjádřit tak, aby vedoucí (společně) poznali, oč šlo.

To již přišel čas k obědu a tedy jsme se uchýlili do altánku při horní cestě a tam jsme poobědvali a

zároveň si Žába připravila další hru, tentokrát se jednalo o noc ohňů neboli Valpuržinu noc třicátého dubna, kdy bylo zapotřebí prohnat dobytek mezi zapálenými hranicemi, aby byl ochráněn od nemocí. Hranice v naší hře reprezentovaly pouhé svíčky, které bylo třeba zapálit a pak mezi nimi pronášet lísky s dobyt看em.

O Fortunáliích se hází klíče do místa představujícího oheň.

Následující hra se vztahovala k Mercuráliím patnáctého května, kdy se v Římě kupci omývali vodou z posvátného pramene, aby odčinili případné prohřešky proti poctivosti. Na toto téma měl

Bizon připravenu karetní hru, kde bylo cílem vydělat co nejvíce peněz s možností podvádění, která se mohla, ale nemusela vyplatit.

Z křížovatky jsme sešli dolů k altánu, kde se odehrála další Bizonova hra, tentokrát na téma svátku letního slunovratu jednadvacátého června, kdy dívky sbíraly devatero bylin. Bylo třeba spoluhráči beze slov popsat obrázek byliny a ten měl příslušný obrázek přinést, kdo přinesl devět bylin na nejmenší počet pokusů, vyhrál.

Od altánu jsme zamířili na louku a Prtě nás seznámil s Římským svátkem Portunáliemi

(sedmnáctého srpna), kdy pro zajištění přízně boha vchodů Portunna házeli Římané klíče do ohně. Hra spočívala v házení klíče do odznačeného místa.

A to už je pozdní odpoledne a hra na průvod masek.

A na závěr pohled ke stromečku, podívejte se jak jsme od té doby zestárnuli.

Poslední hrou výletu pak byla připomínka slavnosti mrtvých prvního listopadu, tu vedl Ariel a úkolem bylo správně sestavit průvod masek podle určených pravidel. Každá maska měla tři charakteristiky (zvíře x člověk, přirozený x nadpřirozený, válečný x mírový) a v sousedství mohly být jen takové masky, které byly různé, ale shodovaly se ve dvou vlastnostech.

To se již nachýlil čas a tak jsme se odebrali

tradičně ohrát do restaurace Dívčí skok a následně jsme vyrazili společně ke stromečku. Zazpívali jsme si koledy, vzali svíčky a vrátili se přes Aritmu domů a tím výlet skončil a já jsem přesvědčen, že úspěšně.

(bi)

Tak plynul rok 2025

Aneb od ledna do prosince s oddílem OkO ve zkratce

Jako každý rok i rok 2025 začal tradičním setkáním oddílů na Brdech. Pořádali ho Makaroni

na téma Dvanáct úkolů pro Asterixe (nicméně úkolů bylo pouze 7). Protože se výletu zúčastnilo opravdu hodně dětí, rozdělili jsme se na starší a mladší skupinu. Starší skupině se povedlo obejít všechna stanoviště, ale na lepší umístění to nestačilo.

Pololetní prázdniny jsme opět využili pro prodloužení výletu do Poděvous. Tématem jsme se vrátili ke králi

Poděvousy o pololetních prázdninách: Janis popisuje osobnost

Kibicovi III., který se tentokrát rozhodl pořídit obrovské mechanické šachové figurky. Jelikož království pod jeho vedením úplně nevzkvétalo, tak jsme si drahou výstřednost

nemohli dovolit, takže nakonec figurky představovali poddaní (a v poslední hře je hrály děti).

V únoru jsme měli jen jeden další výlet, jelikož jarní prázdniny zablokovaly několik víkendů. Vedl ho Mikuláš do sokolovny v Silůvkách. Podařilo se mu zajistit prohlídku trosek kláštera Rosa Coeli a také místní synagogy. Tématem výletové hry bylo také náboženství - král se rozhodl založit nové

Výlet do Silůvek v únoru: Děti odpočívají u skulptury lišky

náboženství, jehož bude sám hlavou. Ve hře jsme pak např. vymýšleli nové náboženské svátky, kterými nahradíme staré.

Dále v březnu pak proběhl první letošní jednodenní výlet, který vedla Žába. Opět se nám prolnulo téma výletu s navštívenými

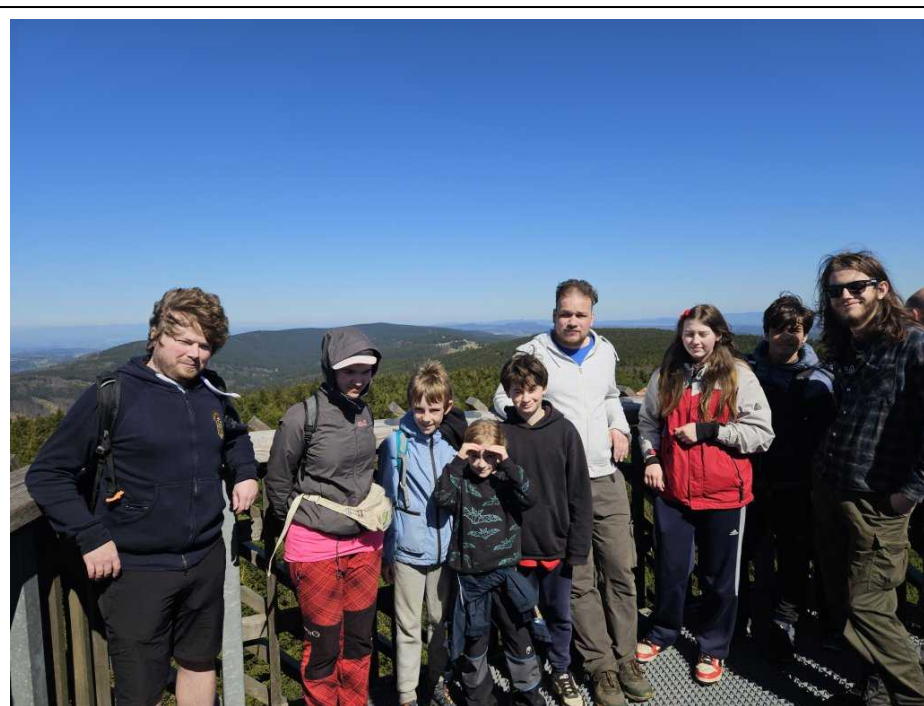

Kutná Hora, březen: Jožka v tiskárně obsluhuje řezačku.

památkami - král nechal založit tiskárnu (aby mohl vytisknout svůj portrét pro každého poddaného), a i my jsme navštívili muzeum knihtisku v Kutné Hoře. Muzeum bylo neobvyklé tím, že jsme si mohli skoro všechny stroje vyzkoušet (nejvíce se děti zabavily obrovskou řezačkou papíru). Vytisknuté královny portréty jsme pak šířili mezi poddané (soutěž v hodů vlašťovkou).

O dva týdny později následoval další jednodenní výlet ven pod vedením Prtě. Výlet začal prohlídkou hradu v Budyni nad Ohří, a skončil prohlídkou bývalého kláštera v Doksanech. Prtě se pro hru inspiroval příběhem o císaři Caligulovi - král Kibic jmenoval svým poradcem koně, který místo správy království pojídal listiny. Nakonec se nám povedlo trikem přinutit koně, aby králi okousal jeho oblíbený hermelín, čímž se králi znelíbil.

Pak nás čekal tradiční velikonoční výlet, tentokrát do Rychnova nad Kněžnou. Navštívili jsme několik velmi zajímavých památek - zříceniny Litice a Potštejn, nebo zámek Doudleby nad Orlicí. Téma bylo opět inspirováno historickou

Velikonoční výlet: Na rozhledně na Velké Deštné

anekdotou - úroda v Tramtárii byla horší a král se rozhodl chybějící jídlo nahradit pečením koláčů. Jedna z her spočívala ve skutečném pečení koláčů, které se dětem celkem povedly.

Na začátku května nás čekal první letošní výlet ven, pod mým vedením. Bohužel opět s mizernou účastí, tentokrát přijely pouze 2 děti. Výlet vedl z Žihle, přes Rabštejn nad Střelou, a potom celou dobu údolím řeky Střely. V neděli jsme popojeli do Plas a navštívili jsme místní pobočku Národního technického muzea. V tématu se král Kibic rozhodl postavit vítězný oblouk - a pro to potřeboval vojenské vítězství. My jsme se snažili budovat Tramtarijskou armádu, ale zároveň nesmyslné válce zabránit.

Dvojeďák ven na začátku května: Odpočíváme u bunkru v údolí Střely

Dalším výletem pak byl Tomášův výlet do Zbořeného Kostelce, kde jsme navštívili malebnou zříceninu hradu. Králi se přesně takové zříceniny zalíbily a nařídil nějaké vyrobít zbouráním některých z Tramtarijských hradů. Nakonec jsme místo toho stavěli úplně nové zříceniny. Tomáš zde také představil některé Tramtarijské rody, se kterými jsme se později ještě setkali. Na konci května proběhl druhý výlet ven, do Bílých Karpat. Bohužel účast byla ještě nižší,

Zbořený Kostelec v květnu: Vyhlídka z hradu v mezeře hradní zdi

z dětí přijel pouze Janis. Přešli jsme po hřebeni Bílých Karpat, navštívili jsme několik přírodních rezervací a nakonec i hrad Broumov. Tématem byla výprava na Zelený ostrov, kde nás zastihl neočekávaný mráz a místo obsazení ostrova jsme se snažili vůbec přežít zimu.

Posledním výletem pak byl jednodeňák do Řevničova vedený Ester. Navštívili jsme PR

Výlet do Řevničova v červnu: Ester prezentuje králův návrh státního znaku

Prameny Klíčavy, zbytek výletu vedl lesem. Na výletě jsme se věnovali heraldice, a v závěru děti vytvořily nový státní znak pro Tramtárii - zlatá okřídlená ryba na modrém poli. Na táboře jsme pak měli vlajku s tímto znakem.

V létě se nám podařilo uspořádat tábor, opět s bohatou účastí. Mimo jiné jsme navštívili Bolfánek, prochodili okolí Srnčího vrchu,

ochutnali jsme povedená jídla v samostatném vaření.

Král, jelikož neměl potomka, se rozhodl vybrat nástupce v sérii podivných turnajů. Bohužel

se do turnajů vetřel podvádějící Tyran ze Zloduchu. V první závěrečné hře se ale dětem povedlo připravit turnaje tak, že se v nich Tyran prozradil, a král ho následně vykázal za země. V úplném závěru se ale vrátil, obsadil trikem náš hrad, a my jsme ho po náročné bitvě, ve které jsme použili beranidlo i dobývací žebřík, získali zpátky. Král pak slavnostně

Tábor v Bukové: Král a jeho rádci sledují, jestli Tyran ze Zloduchu podvádí

zvolil Mikeše jako svého nástupce, jelikož v turnajích byl ze všech kandidatů nejúspěšnější.

V září jsme zahájili nový oddílový rok, tématem jsou cesty španělské obchodní lodi El Viento del Oeste (Západní vítr). První výlet jsem vedl já a loď jsme tam postavili, oplachtili a poprvé s ní vypluli. Na závěr jsme zkušebně pluli loď, což byla klasická navigace poslepu (slepec představoval loď), ale veškeré příkazy musel posel doběhnout od navigátora sdělit slepci (což představovalo setrvačnost lodi při změně kurzu a rychlosti). Výlet vedl na hrad Mydlovar, tedy spíš jeho zbytek (hliněné valy v lese).

Mydlovarský luh v září: Navigace poslepu, loď připravené na startu

Na konci září jsme pak jeli na poslední letošní výlet ven, na který se Bizonovi tentokrát

Mokrsko v říjnu: Námořníci připraveni na předávání rozkazů

povedlo nalákat i mladší děti. Na výletě jsme navštívili zámek v Kamenici nad Lipou, a zahráli jsme si například námořnické kostky, hru kterou prý skutečně námořníci hrávali. Tématem byla plavba přes oceán s flotilou jiných lodí, při které jsme unikali nebezpečnému korzárovi Henrymu Jenningsovi. Hned poté následoval Adamův jednodenní výlet do okolí

Mokrska, kde jsme navštívili místní lesy. Naše loď se tam setkala s první opravdovou bouří a řešili jsme např. předávání rozkazů v hluku (tichá pošta) nebo námořníky padající přes palubu.

No a to už jsme se dostali k tradičnímu pětideňáku do Poděvous. Tento rok ho vedl Prtě

Pětideňák do Poděvous v říjnu: Golfket samozřejmě nesmí chybět

společně se Zuzkou. Cestovali jsme společně s Marií Sybilou Merian, slavnou entomoložkou, na ostrov Hispaniola, kde zkoumala místní motýly. Zkoušeli jsme i více experimentální hry, jako např. divadelní improvizaci, nebo tvorbu vědeckého deníku. Hned po pětideňáku proběhl další prodloužený víkend, kdy jsme vyrazili do DDM Nového Boru, které jsme už dvakrát

předtím navštívili.

Výlet vedl Tomáš a pod jeho vedením jsme se střetli s obávaným pirátem Charlesem Vanem, kterému jsme nakonec unikli. Na výletě jsme si prohlédli krásnou podzimní přírodu, a především jsme vystoupali na horu Klíč, zahalenou do mlhy.

V prosinci pak proběhla vánoční akce, tedy návštěva zámku nebo skanzenu, tentokrát na zámek Lány, který nabízel vánoční trhy a prohlídky zámku. Zajímavostí bylo krátké setkání s prezidentem, který se s oddílem vyfotil.

Lány v Prosinci: Myšinka startuje jedno z kol své hry na Vánoční zvyky

Na závěr roku pak proběhl Vánoční výlet, který vedl tradičně do Šárky, naše loď se tentokrát uklízela a všeobecně připravovala na Vánoce. Herní neděle se pro neúčast kvůli nemocem pak neuskutečnila.

Origami – složte si sami

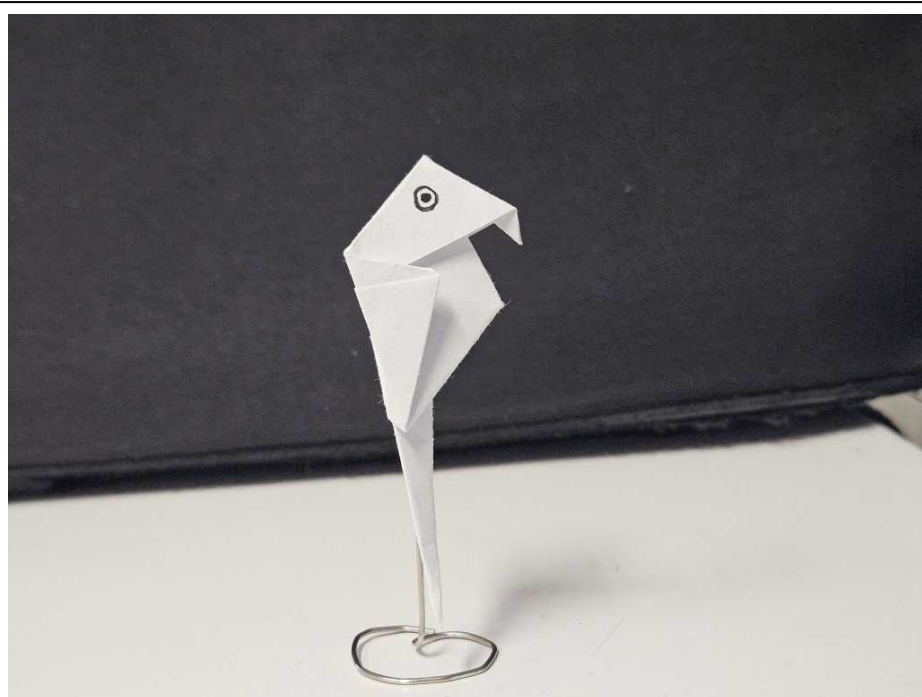
Papoušci

Když jsem hledal, co dát jako letošní první skládačku papíru, narazil jsem na řadu ptačích skládaček a uvědomil jsem si, že námořník a papoušek patří v představách tak nějak k sobě.

Pro Vánoční číslo kOKOsu jsem vybral dvě stručné skládačky papoušků. Ačkoliv žádná z nich není příliš komplikovaná, zejména ta druhá obsahuje řadu složitějších skladů, kde je navíc nutná trocha představivosti a možná i zkoušení, kde je který sklad nejvhodnější provést.

První papoušek

- 1) Čtverec papíru složte a rozložte po úhlopříčce
- 2) pravou i levou spodní stranu složte ke středu
- 3) skládačku přeložte
- 4) Na místě podle obrázku přeložte spodní cíp vzhůru a zase rozložte, všimněte si, že sklad je kolmý na pravou stranu skládačky
- 5) podle nového skladu přeložte cíp vnitřním protiskladem vzhůru
- 6) přeložte na naznačené linii (je rovnoběžná s předchozím skladem) a vnějším protiskladem přeložte směrem dolů. (Je možné dělat kroky 5 a 6 v opačném pořadí)

První papoušek na stojanu

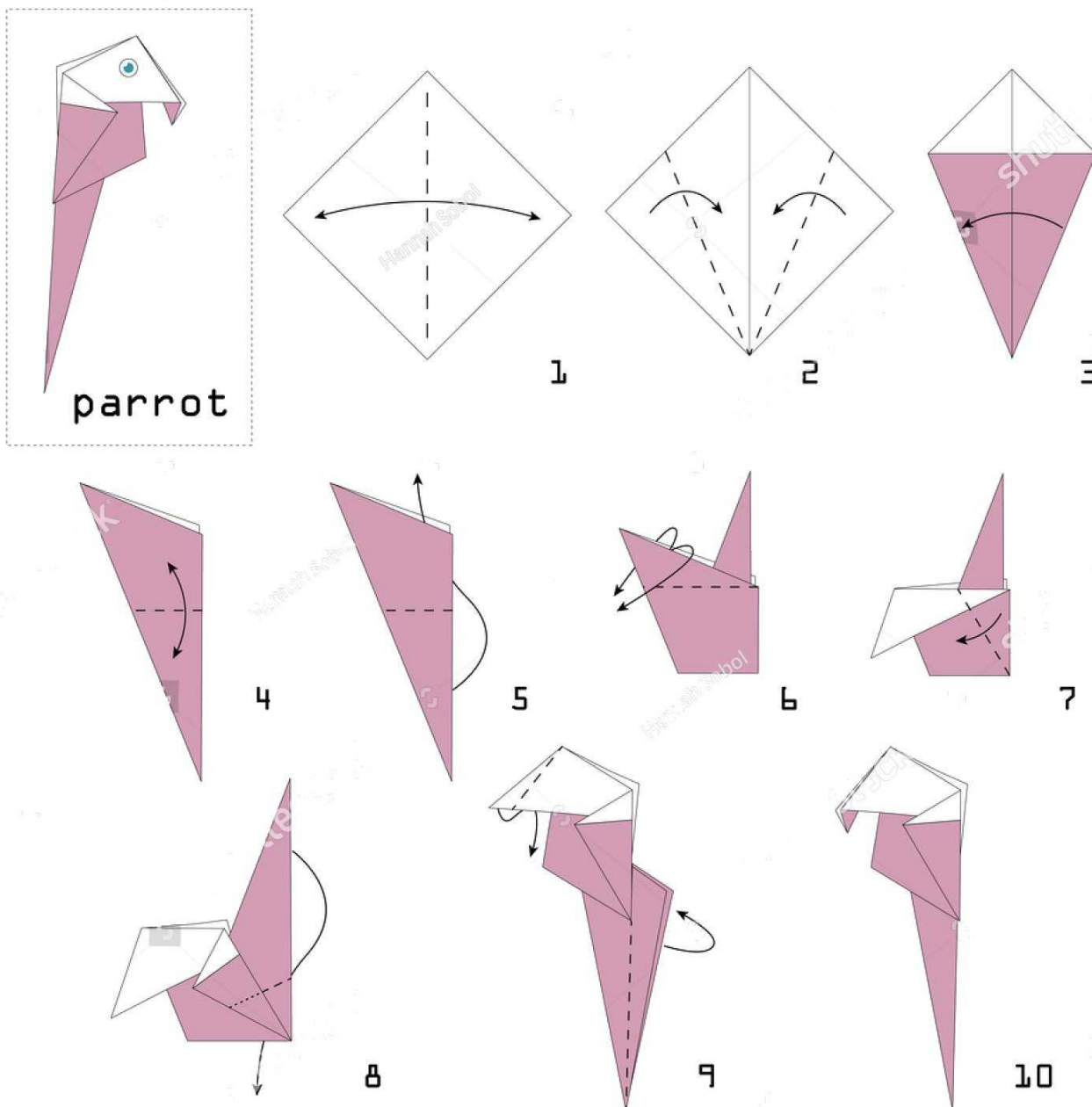

Druhý papoušek je schopen sedět samostatně

- 7) horní cíp skládačky přeložte vlevo dolů, zopakujte shodně na zadní straně skládačky.
- 8) podle obrázku složte vrchní cíp vnitřním protiskladem směrem dolů.

9) Ocas přeložte napůl a založte cípy dovnitř, vnitřním protiskladem na horní části vytvarujte zobák

10) a máte hotového papouška, můžete mu dokreslit oči. Skládačka sama nestojí, je jí třeba zavěsit nebo někam přilepit.

Druhý papoušek

- 1) čtverec papíru složte a rozložte po úhlopříčce horní strany složte a rozložte ke středu
- 2) dolní strany čtverce složte a rozložte ke středu
- 3) Na základě právě vzniklých skládů vytvarujte na pravé i levé straně sklad králičího ouška a výsledné cípy složte dolů.
- 4) cípy oušek přeložte napůl podle obrázku
- 5) na pravé i levé dolní straně skládačky vytvořte úzký sklad
- 6) skládačku přeložte napůl

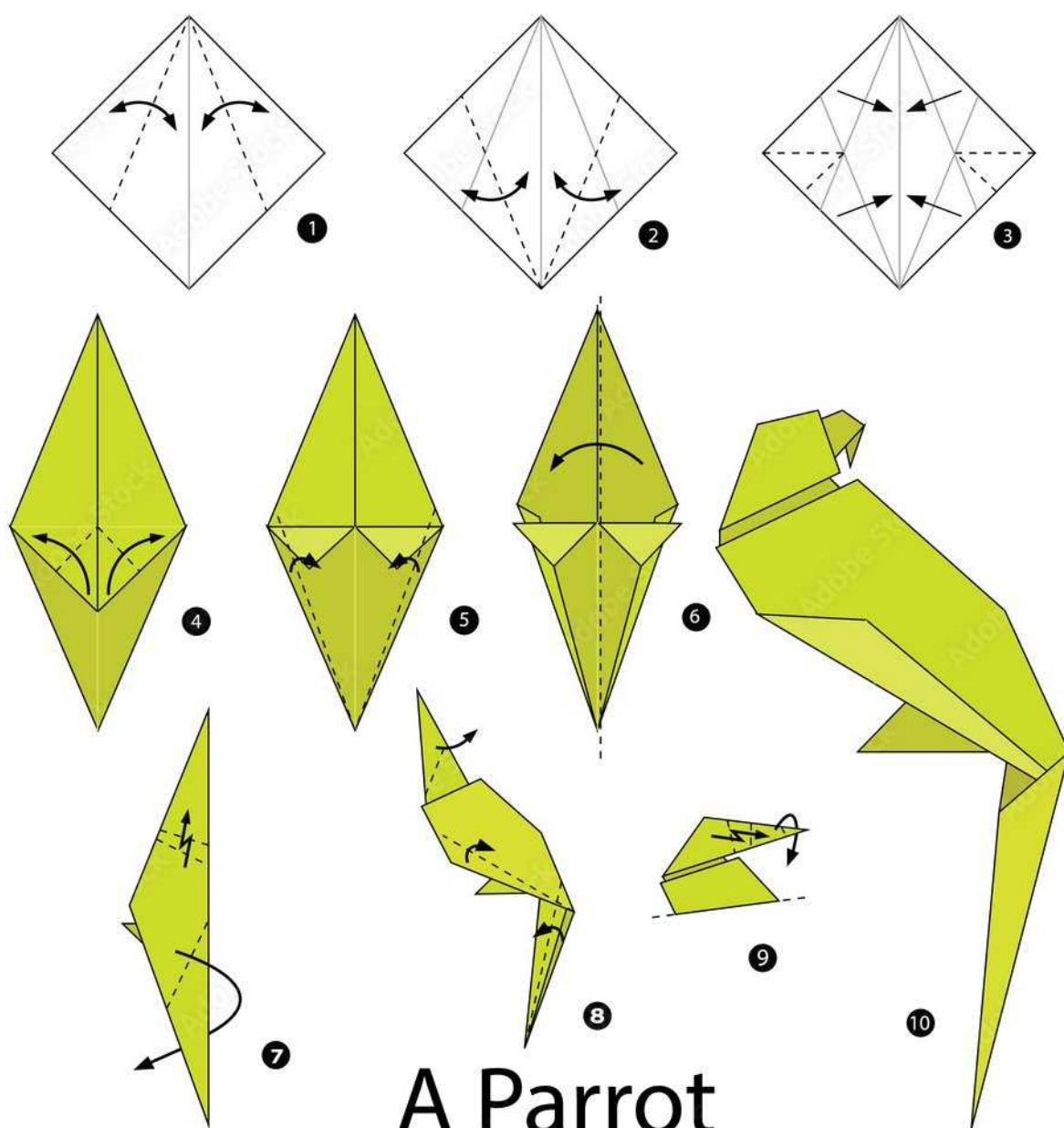
7) dolní cíp podle naznačené linie založte vnitřním protiskladem, horní cíp složte dvojitým protiskladem, takzvaným cik-cak skladem pomozte si při skládání obrázkem

8) horní cíp přeložte vnějším protiskladem tak, aby vznikla úzká mezera mezi sklady. Na prostřední části skládačky přeložte chlopeň vzhůru, totéž na zadní straně, spodní část skládačky přeložte dovnitř napůl u obou chlopní.

9) dalším cik-cak skladem a vnitřním protiskladem na konci vytvarujte zobák

10) a máte hotového papouška, tento papoušek je schopen samostatně sedět na okraji stolu nebo nějaké vhodné desky.

(bi)

A Parrot

Zajímavé místo

Kapitulní kostel Všech Svatých

Už dříve jsem zde psal o skrytém kostele na pražském Vyšehradě a dnes bych se rád

Pohled na kostel od Vltavy

přesunul na druhý významný pražský vrchol – přímo na Pražský hrad, kde se nachází podobně nenápadný sakrální prostor. Jde o kapitulní kostel Všech svatých, který byl v před pár lety krásně zrekonstruován.

Ačkoliv o něm mnoho lidí neslyšelo, protože je vestavěn do hradních budov hned vedle Vladislavského sálu, dá se z dálky poměrně dobře rozpoznat podle světle namodralé omítky a

charakteristického gotického závěru.

Kostel vznikl na místě původní palácové kaple z 12. století a před rokem 1386 byl dostavěn podle plánů Petra Parléře. Roku 1541 jej však těžce poškodil rozsáhlý požár Pražského hradu, a tak byl kolem roku 1580 přestavěn do podoby, která se dochovala dodnes. Na obnově se výrazně podílela Alžběta Habsburská, sestra císaře Rudolfa II. Později byl interiér doplněn barokní výbavou.

Dnes je kostel znám především tím, že sem byly roku 1588 přeneseny ostatky sv. Prokopa, jednoho z českých patronů, které se zde

Sbor kanovníků před hrobem Svatého Prokopa

nacházejí dodnes. O chrám pečuje zvláštní sbor kněží – kanovníků, kteří tvoří tzv. kapitolu. Tu založil roku 1339 tehdejší moravský markrabě a pozdější císař Karel IV., a to specificky pro profesory Karlovy univerzity.

Kostel Všech svatých je dodnes plně funkční a veřejnosti přístupný v rámci pravidelných nedělních bohoslužeb od 15:30. Navíc je možné také zde letos o Vánocích navštívit betlém 25., 26. a 28.12. vždy od 14:00 do 16:00.

(Mi)

Příběhy lodí

Vánoční příběhy

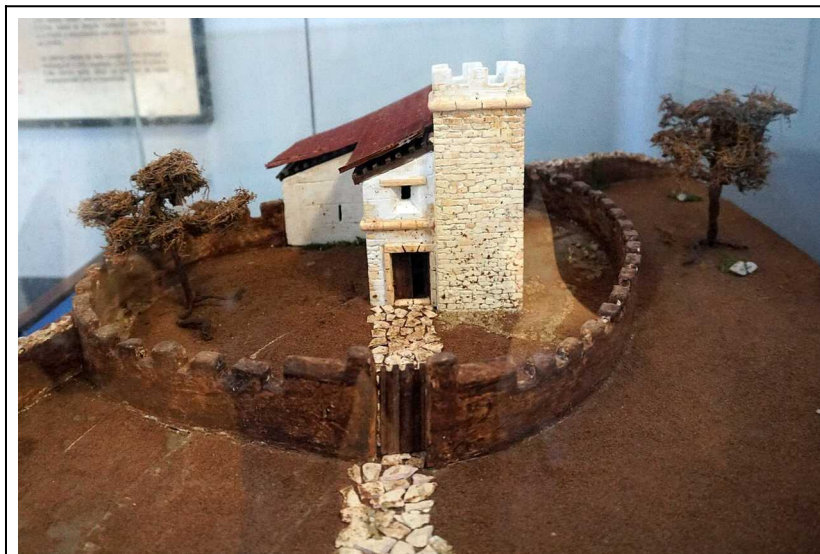
Když si řekneme Vánoce a lodě, tak první, co člověka napadne je Vánoční ostrov. Vánoční ostrov (Christmas Island, Territory of Christmas Island) je zámořským územím Austrálie bez vlastní vlády (od roku 1984 je součástí australského Severního teritoria). Nachází se v Indickém oceánu, 2360 km severozápadně od Perthu v Západní Austrálii a 500 km jižně od Jakarty v Indonésii.

Přibližně 2000 obyvatel žije kromě hlavního města Flying Fish Cove (nebo také The Settlement) v dalších čtyřech městech (Silver City, Kampong, Poon Saan, a Drumsite).

Pozůstatky osady La Isabella

Ostrov pojmenoval kapitán Wiliame Mynorse, protože kolem proplul 25.prosince 1643. V roce 1688 pirátský kapitán William Dampier zde zřejmě jako první Evropan vystoupil na pevninu. Popisuje hustou džungli a téměř nepřístupné pobřeží.

Maketa domu velitele v osadě La Isabella

Další zajímavou historkou je založení první osady v Americe. Při první Kolumbově plavbě zakotvil Kolumbus u ostrova Hispaniola. S lodí Santa Maria však najel na mělčinu a loď ztroskotala. S pomocí domorodých obyvatel se podařilo zachránit spoustu věcí, ale ne loď. Protože by se všichni námořníci nevešli na loď cestou zpátky, rozhodl se

Kolumbus na místě postavit osadu – pevnost, kde zůstane část posádky. Protože se to stalo o Vánocích, nazval ji La Navidad, tedy Vánoce. Když se však Kolumbus za rok vrátil, našel pevnost zcela zničenou. Jak se ukázalo, chovali se zřejmě dost špatně k místním obyvatelům, drancovali zlatá naleziště, okrádali je apod., tak se místní obyvatelé vzbouřili a pevnost zničili. Kolumbus tedy založil novou osadu, také v období Vánoc, formálně je udáváno datum 6.ledna 1494, nazvanou La Isabela na počest kastilské královny Isabely. Je to v dnešní Dominikánské republice.

(kc)

Koutek zábavy

Vtipy nalezené na Internetu:

Pepíček říká mamince: „Mami, rád bych ti dal něco k Vánocům.“

„Není potřeba, synku. Jestli mě chceš potěšit, zlepši se v matematice.“

„Pozdě, mami. Už jsem ti koupil parfém.“

Dvě děti jdou do lesa hledat stromek na Vánoce. Po dvou hodinách hledání povídá jedno druhému: „Tak dost! Vezmeme první hezký stromeček, který uvidíme, ať už má vánoční ozdoby nebo ne!“

Na začátku prosince přijde malý Toník k psychiatrovi a říká:

„Pane doktore, s tátou je něco špatně. Před několika dny se převlékl za starého dědečka a tvrdil, že se jmenuje svatý Mikuláš!“

<https://www.babyoffice.cz/vanocni-vtipy-a-hadanky/>

Vánoční zamyšlení

Rok se s rokem sešel tak rychle, až nás to překvapilo a na mě je, abych se za sebe opět zamyslel nad stavem a situací oddílu.

První část roku proběhla úspěšně a účast na výletech byla celkem přiměřená, i když se vyskytly i slabší chvíle, je mi líto těch, kdo nejezdili kvůli zdraví a trochu mi vadí, že někteří občas nejeli kvůli pohodlnosti nebo jiným zájmům. Tábor pak proběhl v hojném počtu a opět mohu jen litovat, že se někteří, kdo mohli, neodhodlali s námi jet na plné tři týdny. Nový oddílový rok byl pak na jedné straně poznamenán odchody nejstarších členů, ale zároveň tolika příchody členů nových, že náš počet narostl a mohli jsme založit novou družinu pro nejmladší děti. Účast na výletech také narostla natolik, že nám najednou začíná připadat deset dětí jako účast spíše slabší, přičemž ještě nedávno jsme byli vděční, když na výletě byly čtyři děti.

Samozřejmě přetrvává několik mráčků, kdy je někdy obtížné pro samé pobíhání a skákání do řeči vysvětlit pravidla hry a kdy se na oddílových akcích spíše zabýváte mobilem než programem, ale celkově jsem s vámi spokojen. O něco horší je aktuálně situace s účastí vedoucích, ale zase jsme pokusně začali práci oddílového klubu pro starší děti, který by snad jednou měl vést k novým vedoucím.

Takže co přát oddílu do dalšího roku, snad jen více stejného, spoustu dětí, které naše činnost baví, které těší chodit po přírodě i památkách a něco si u toho zahrát. A ať se všichni vůči všem cítí a chovají především jako kamarádi a ne jako soupeři nebo konkurenti.

Takže Šťastný a Veselý rok 2026 a ať máme i za rok ze společné oddílové činnosti radost.

Bizon

kOKOs měsíčník oddílu OkO, Číslo Vánoční speciální., Ročník 28. Tiskne Bizon.

Na vydání tohoto čísla se podíleli: Bizon, Kocour, Mikuláš, Ariel

Redakční uzávěrka tohoto čísla byla 14.12.2025. Vyšlo dne 15.12.2025 v počtu 27 výtisků a pdf souboru.

***** Páté číslo osmadvacátého ročníku vyjde 5.1.2026 *****

Telefonní číslo redakce: 606 468 693, e-mail: dengst@post.cz